

عنوان مقاله:

بررسی تطبیقی برهان امکان و وجوب تومیستی و برهان صدیقین سینوی

محل انتشار:

دوفصلنامه جستارهای فلسفه دین، دوره 2، شماره 3 (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسنده:

سعیده سادات نبوی - دانشجوی دکتری کلام، گرایش فلسفه دین و مسائل جدید کلامی، تربیت مدرس دانشگاه قم

خلاصه مقاله:

آکوئیناس، در طریقه سوم خود، از امکان و وجوب دریچه ای به سوی اثبات وجود خدا می گشاید. بعضی از فیلسوفان، استدلال او را طبیعی مابعدالطبیعی تفسیر کرده اند و بعضی دیگر، طبیعی. با این وصف، به سادگی نمی توان استدلال او را با برهان صدیقین ابن سینا یکی دانست. این مقاله بر آن است که پس از ارائه گزارشی از برهان صدیقین سینوی و تقریرهای گوناگون برهان امکان و وجوب تومیستی، تفاوت های این دو برهان را به خصوص از لحاظ ابتدای آن ها بر اصل امتناع تسلسل آشکار سازد. به نظر می رسد در تحلیل و ریشه یابی تفاوت یاد شده، باید سراغ نظر این دو فیلسوف درباره خدا و رابطه او با طبیعت رفت؛ ابن سینا چون در پی اثبات واجب الوجود بالذات است و بس، برای اثبات مدعای خود، به بیش از این نیاز ندارد که با تکیه بر امکان ماهوی، تسلسل در علل فاعلی را ابطال و در نتیجه، وجود خدا را اثبات کند، در حالی که در تقریرهای طبیعی مابعدالطبیعی از برهان امکان و وجوب تومیستی، هدف اثبات واجب الوجودی است که عالم طبیعت را از کتم عدم خلق کرده است. به همین دلیل این نوع تقریرها نمی توانند صرفاً با تکیه بر امکان ماهوی، برای طبیعت حادث، آفریدگار ازلی اثبات کنند. همچنین با گریز به طریقه دوم آکوئیناس و مقایسه استدلال او بر امتناع تسلسل با برهان وسط و طرف ابن سینا، روشن می شود که حتی اگر استدلال آکوئیناس برگرفته از برهان ابن سینا باشد، اقتباسی ناقص از آن است

کلمات کلیدی:

امکان ماهوی، کون و فساد، تسلسل، حدوث، واجب الوجود بالذات، محدث (/ پدیدآورنده)، برهان صدیقین، برهان امکان و وجوب

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1362919>

